

25.05.2016

Kaj/17

§ 150

Den av ledamoten Heimo Laaksonen väckta motionen om en opinionsundersökning om Malms flygplats som bostadsområde

HEL 2015-011011 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden beslutade stadsfullmäktige bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Härmälä, stadssekreterare, telefon: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige beslutar anse den av ledamoten Heimo Laaksonen väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Heimo Laaksonen och 19 andra ledamöter säger följande i sin motion:

"Vi föreslår att staden snarast ska låta ett ansett utomstående opinionsundersökningsföretag göra en utredning om helsingforsarnas ståndpunkt till att Malms flygplats ändras till bostadsområde.

Objektiva undersökningsdata skulle vara till stor hjälp för stadsfullmäktige i det kommande beslutsfattandet. En av staden beställd undersökning skulle också behövas som komplement och jämförelse till undersökningsresultat som tidigare publicerats av en folkrörelse och medier.

En av staden beställd opinionsundersökning skulle dessutom öppna och utvidga demokratin i ett fall där demokratin åsidosatts i beslutsfattandet enligt kritiken. Exempelvis önskar tre nämnder i utlåtanden om generalplaneutkastet att frågan om Malms flygplats ska utredas ytterligare, men inga som helst fortsatta åtgärder har vidtagits."

Enligt 22 § 2 mom. i arbetsordningen för stadsfullmäktige ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Utlåtanden har begärts från stadsplaneringsnämnden, fastighetsnämnden och faktacentralen. Fastighetsnämnden har inte gett något utlåtande.

Stadsstyrelsen påpekar följande utifrån utlåtandena:

Det är viktigt att helsingforsarnas åsikter blir beaktade vid planläggningen, men när det gäller planändringar brukar det inte göras omfattande utredningar där åsikterna kartläggs. Stadsplaneringen är demokratiskt styrd, och vedertagna förfaranden med växelverkan tillämpas när olika områden planeras. Intressenterna har då möjlighet att uttala sin åsikt. Praxis har föjts och kommer att följas i fråga om Malms flygplats.

Det är inte problemfritt med en enkät just nu som en del av planerna för Malms flygplats eftersom planeringsläget har behandlats i stor detalj i offentligheten och saken samtidigt är omtvistad. Risken finns att enkäten främst besvaras av personer med åsikter i den ena eller den andra änden av spektret. Med andra ord kan svarsfördelningen bli något sned och åsikterna hos dem som är neutrala bli oregistrerade eller underrepresenterade.

Något att beakta är dessutom att redan det att staden beställer en omfattande enkät om Malms flygplats kan väcka stor uppmärksamhet och kanske ge upphov till frågor om huruvida avsikten är att stödja eller kämpa mot någon vald linje.

Det är inte nödvändigtvis fråga om antingen eller utan om ett spektrum av olika alternativ. Detta gör att ett tydligt och bra enkätformulär är mycket krävande att utarbeta och att resultaten är svårtolkade.

Vad planläggningen av Malms flygplats beträffar måste det dessutom beaktas att den gäller markegendom värd hundratals miljoner euro. Värdet på mark, alternativa kalkyler över intäkter från mark och markens betydelse för stadens ekonomi är mycket viktiga. Omständigheter av denna typ må ha stor betydelse för stadens ekonomi och beslutsfattandet, men enkäter ger i allmänhet inte särskilt bra svar i sådana fall. Det oaktat är enkäter till nytta i beslutsfattandet vid sidan om annat.

En enkät är i och för sig möjlig. Att sammanställa själva frågorna skulle kräva noggrant övervägande, att analysera resultaten och skriva en rapport om dem likaså. Enkäten skulle inte nödvändigtvis ge så entydig information om helsingforsarnas inställning till situationen rörande Malms flygplats att den skulle kunna användas som stöd för beslutsfattandet.

tandet. Stadsstyrelsen anser följaktligen att det inte är motiverat att genomföra en enkät för att kartlägga helsingforsarnas åsikter om Malms flygplats.

Växelvekan under markanvändningsplaneringen

Frågan om hur Malms flygplats ska användas har utretts som en del av arbetet på en ny generalplan för Helsingfors. Möjligheterna att använda området utreds dessutom samtidigt som en dispositionsplan utarbetas.

Markanvändnings- och bygglagen reglerar markanvändningsplaneringen, växelverkan när planer bereds och beslutsfattandet i fråga om godkännande av planer.

Generalplanen började beredas år 2012. En omfattande växelverkansprocess har genomförts i de olika faserna av generalplaneberedningen. Kommuninvånarna har haft möjlighet att uttrycka sina åsikter inte bara vid växelverkansmöten utan också via webbplatsen för generalplanen. De har också kunnat lämna skrivelser med ställningstaganden och åsikter till stadsplaneringskontoret. Som delar av växelverkansprocessen kan nämnas temaseminarier, en kartenkät kallad Helsingfors 2050, workshoppar där deltagarna fick vara planerare och workshoppar där deltagarna fick vara kritiker.

Stadsplaneringsnämnden beslutade 10.11.2015 föreslå att generalplaneförslaget skulle godkännas och läggas fram. Nämnden hade då behandlat de 1 041 skrivelser med åsikter och de 46 utlåtanden om generalplaneutkastet som kommit in. Generalplaneförslaget hölls offentligt framlagt till 29.1.2016 för att anmärkningar skulle kunna framställas och utlåtanden ges. Fristen gick ut 15.2.2016. Förslaget justerades utifrån utlåtandena och anmärkningarna, och avsikten är att det ska föreläggas stadsfullmäktige i slutet av år 2016.

Stadsfullmäktige beslutade 26.11.2014 att fastigheterna och byggnaderna på Malms flygplats skulle köpas. Enligt en verksamhetsplan som stadsplaneringsnämnden godkände 20.5.2014 har stadsplaneringskontoret till uppgift att utarbeta ett utkast till en dispositionsplan för flygplatsen. Stadsfullmäktige godkände verksamhetsplanen för stadsplaneringskontoret 12.11.2014 som en del av stadens budget 2015 och ekonomiplan 2015–2017.

Stadsplaneringskontoret har utarbetat en dispositionsplan för Malms flygplats, och den godkändes 8.12.2015 av stadsplaneringsnämnden som planeringsunderlag för detaljplaner och detaljplaneändringar. Följande tas upp i dispositionsplanen: de viktigaste målen för den fortsatta planeringen, kvartersstrukturen och byggmöjligheterna, läget för ett närcentrum, trafiknätet, läget för serviceställen och idrottsplatser och

grönstrukturen. Området planeras för ca 25 000 boende. Målet för våningsytan är 1 200 000 m², varav 1 100 000 m² används för bostäder och 100 000 m² för verksamhets- och servicelokaler.

Under dispositionsplaneberedningen arrangerades fyra sammankomster. De var öppna för alla. Vid ett informationsmöte 20.8.2015 presenterades bakgrunden till planeringen och besluts- och avtalsläget. Ett nittio-tal personer deltog i mötet. Planeringsworkshoppar kallade Malmin työhuone ordnades 1.9.2015 och 3.9.2015, och sammanlagt ett åttiotal personer deltog i dem. Resultaten från workshopparna finns i en separat rapport.

Dispositionsplaneutkastet och det övriga beredningsmaterialet hölls framlagt 21.9–12.10.2015 på Malms kulturhus, biblioteken i närområdet, stadshuset och stadsplaneringskontorets informations- och utställningscenter Plattformen. Allt var också utlagt på webben. Ett diskussionsmöte om dispositionsplanen arrangerades 30.9.2015. Ett hundratal personer deltog i mötet.

Stadsplaneringskontoret sammanställde under dispositionsplaneberedningen en omfattande rapport över växelverkan. Där ingår motiverade genmälen till de 64 skrivelser med åsikter som kommit in. Genmälena har fokus på olika aspekter och stöder beslutsfattandet. Åsikterna täcker allt som har med Malms flygplats att göra: flygverksamheten, företagsverksamheten, kulturhistorien, marken, grönområdena och naturobjekten, innehållet i dispositionsplanen, trafiklösningarna, dispositionsplaneberedningen, konsekvenserna av byggandet, alternativa planer, åsikter från invånarna, markanvändningen i Helsingfors och beslutsprocessen.

När detaljplaner senare bereds kommer sådana växelverkansprocesser som markanvändnings- och bygglagen kräver att genomgå.

Stadsplaneringsnämnden anser att en utredning om helsingforsarnas ståndpunkt till att Malms flygplats ändras till bostadsområde inte behöver beställas hos ett utomstående opinionsundersökningsföretag för markanvändningsplaneringens skull.

Sammandrag

Det är viktigt att helsingforsarnas åsikter blir beaktade vid planläggningen, men när det gäller planändringar brukar det inte göras omfattande utredningar där åsikterna kartläggs. Stadsplaneringen är demokratiskt styrd, och vedertagna förfaranden med växelverkan tillämpas när olika områden planeras. Intressenterna har då möjlighet att uttala sin åsikt. Praxis har följts och kommer att följas i fråga om Malms flygplats.

25.05.2016

Kaj/17

Intressenterna har hörts och kommer att höras i tillräcklig utsträckning genom ett förfarande med växelverkan under planeringen av markanvändningen på Malms flygplats. Den kommunala demokratin förverkligas inom ramen för det normala beslutsförfarandet när planändringar behandlas.

En enkät är i och för sig möjlig. Att sammanställa själva frågorna skulle kräva noggrant övervägande, att analysera resultaten och skriva en rapport om dem likaså. Enkäten skulle inte nödvändigtvis ge så entydig information om helsingforsarnas inställning till situationen rörande Malms flygplats att den skulle kunna användas som stöd för beslutsfattandet. Stadsstyrelsen anser följaktligen att det inte är motiverat att genomföra en enkät för att kartlägga helsingforsarnas åsikter om Malms flygplats. En opinionsundersökning behövs inte heller för markanvändningsplaneringens skull.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Härmälä, stadssekreterare, telefon: 310 36028
timo.harmala(a)hel.fi

Bilagor

1 Heimo Laaksonen ym. valtuustoaloite Kvsto 7.10.2015 asia 17

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 09.05.2016 § 442

HEL 2015-011011 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Heimo Laaksosen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Katri Erroll, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045

25.05.2016

Kaj/17

katri.erroll(a)hel.fi

Tietokeskus 16.3.2016

HEL 2015-011011 T 00 00 03

Kaupunkilaisten näkemysten huomioiminen kaavoituksessa on tärkeää. Kaavamuutosasioissa ei ole kuitenkaan tapana tehdä laajoja helsinkiläisten mielipiteitä kartoittavia selvityksiä. Kaupunkisuunnittelu on demokraattisen ohjauksen alla ja eri suunnittelukohteissa noudatetaan vakiintuneita kuulemismenettelyjä, jolloin osallisilla on mahdollisuus tuoda mielipiteensä esille. Näin on tehty ja tehdään Malmin lentokentän tapauksessa.

Mielipidekyselyn toteuttaminen osana Malmin lentokentän suunnitelmia tässä vaiheessa ei ole ongelmattonta, sillä kohteen suunnittelutilanne on ollut laajasti esillä julkisuudessa ja asia on samalla kiistanalainen. Siten on mahdollista, että kysely tavoittaa lähinnä mielipidekirjon ääripäät. Tällöin vastausten jakauma voi olla jossain määrin vino ja neutraalin kannan omaavien mielipiteet voivat jäädä kirjautumatta tai aliedustetuiksi.

On myös huomioitava, että jos Malmin lentokentän osalta toteutettaisiin Helsingin kaupungin tilaamana laaja mielipidekysely, saattaisi kyselyn tilaaminen jo sinällään herättää laajaa huomiota ja kenties kysymyksiä siitä, halutaanko sen avulla tukea tai torjua jotain valittua linjaa.

Kyse ei välttämättä ole joko-tai -asetelmasta, vaan erilaisten vaihtoehtojen kirjosta. Tällöin hyvän ja selkeän kyselyn laatiminen ja tulosten tulkinta on varsin vaativaa.

Malmin lentokentän kaavoitustilanteessa on lisäksi huomioitava, että kyse on vähintäänkin satojen miljoonien arvoisesta maaomaisuudesta. Maan arvo, sen vaihtoehtoiset tuottolaskelmat ja merkitykset kaupungin talouden kannalta ovat hyvin tärkeitä. Tällaisia kaupunkitalouden ja päätöksenteon kannalta keskeisiä seikkoja ei yleensä tavoiteta kyselyillä kovinkaan hyvin. Kuitenkin niillä on päätöksenteossa merkittävä asema muiden seikkojen ohessa.

Kyselyn toteuttaminen sinänsä on mahdollista. Itse kysymysten laatiminen vaatisi hyvää harkintaa, samoin tulosten analysointi ja raportointi. Kysely ei välttämättä tuota sellaista yksiselitteistä tietoa helsinkiläisten kannoista Malmin lentokentän tilanteeseen, jota voitaisiin käyttää päätöksenteon tukena. Siksi tietokeskus ei pidä Malmin lentokentän

25.05.2016

Kaj/17

alueen helsinkiläisten mielipiteitä kartoittavan kyselytutkimuksen toteuttamista perusteltuna.

Lisätiedot

Timo Cantell, johtaja, puhelin: 310 73362
timo.cantell(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 15.03.2016 § 100

HEL 2015-011011 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta antoi lausunnon kaupunginhallitukselle:

Kaupunkisuunnittelulautakunta katsoo, että alla esitettävien perusteiden ulkopuolisen mielipidetutkimusyrityksen tekemälle selvitykselle helsinkiläisten kannasta Malmin lentokenttäalueen muuttamisesta asuinkäyttöön ei alueen maankäytön suunnittelun näkökulmasta ole tarvetta.

Kaupunginvaltuusto päätti ostaa kiinteistöt ja rakennukset Malmin lentokentältä 26.11.2014. Kaupunkisuunnittelulautakunnan 20.5.2014 hyväksymän toimintasuunnitelman mukaan kaupunkisuunnitteluviraston tehtäväksi asetettiin kaavarunkoluonnoksen laatiminen kentän alueelle. Kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelma on hyväksytty osana Talousarvio 2015 ja taloussuunnitelma 2015–17 kaupunginvaltuustossa 12.11.2014.

Malmin lentokentän alueelle on kaupunkisuunnitteluvirastossa laadittu kaavarunko (kaupunkisuunnittelulautakunta 8.12.2015), joka tulee toimimaan suunnitteluohjeena alueen asemakaavoille ja asemakaavan muutoksille. Kaavarungossa esitetään alueen jatkosuunnittelun keskeisimmät tavoitteet, alueen korttelirakenne ja rakentamismahdollisuudet, lähikeskustan sijoittuminen, liikenneverkko, palveluiden ja virkistysmahdollisuuksien sijoittuminen sekä alueen viherrakenne. Alue suunnitellaan noin 25 000 asukkaalle, kerrosalatavoite on 1 200 000 k-m², josta 1 100 000 k-m² on asuinrakentamista ja 100 000 k-m² on toimitilarakentamista sekä palveluita.

Kaavarungon valmistelun aikana järjestettiin yhteensä neljä kaikille avointa tilaisuutta. Infotilaisuudessa 20.8.2015 esiteltiin suunnittelun taustoja sekä päätöksenteko- ja sopimustilannetta. Tilaisuuteen osallistui noin 90 henkilöä. Malmin työhuone -suunnittelutyöpajoihin 1.9.2015 ja 3.9.2015 osallistui yhteensä noin 80 henkilöä. Työpajojen tulokset on koottu erilliseen Malmin työhuone -työpajaraporttiin.

Kaavarunkoluonnos ja muu valmisteluaineisto oli nähtävillä 21.9.–12.10.2015 Malmitalolla, lähialueen kirjastoissa, Helsingin kaupungintalolla sekä kaupunkisuunnitteluviraston info- ja näyttelytila Laiturilla sekä verkkosivuilla. Kaavarunkoa koskeva keskustelutilaisuus oli 30.9.2015. Tilaisuuteen osallistui noin 100 henkilöä.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on laatinut kaavarungon valmistelun yhteydessä laajan vuorovaikutusraportin, jossa saatuihin mielipiteisiin (64 kpl) on osa-alueittaan laadittu perustellut vastaukset päätöksenteon tueksi. Saadut mielipiteet kohdistuivat kattavasti kaikille osa-alueille lentotoiminnan, yritystoiminnan, kulttuurihistorian, maaperän, viheralueiden ja luontokohteiden, kaavarungon sisällön, liikenne ratkaisuiden, kaavarungon valmistelun, rakentamisen vaikutusten, vaihtoehtoisten suunnitelmien, asukasmielipiteen, Helsingin maankäytön ja päätöksentekoprosessin alueilla.

Yleiskaavan laatimisen yhteydessä on käyty laaja vuorovaikutusprosessi valmistelun eri vaiheissa. Kuntalaisilla on ollut mahdollisuus kertoa mielipiteensä vuorovaikutustilaisuuksien lisäksi yleiskaavan verkkosivuilla sekä jättää kannanotto tai mielipide kaupunkisuunnitteluvirastoon. Osana yleiskaavan vuorovaikutusprosessia on järjestetty muun muassa teemaseminaareja, Helsinki 2050 -karttakysely, Hetki suunnittelijana -työpajoja sekä Hetki kriitikkona -työpajoja.

Myöhemmin laadittavien asemakaavojen valmistelun yhteydessä tullaan käymään maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämät vuorovaikutusprosessit.

Malmin lentokenttäalueen maankäytön suunnittelun yhteydessä on tehty ja tullaan jatkossa tekemään riittävä osallisten kuuleminen vuorovaikutusmenettelyillä. Kaavamuutosten käsittelyn yhteydessä toteutuu kunnallinen demokratia normaalin päätöksentekomenettelyn puitteissa.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Tuomas Hakala, projektipäällikkö, puhelin: 310 37205
tuomas.hakala(a)hel.fi